

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 sierpnia 2020 r.

Sąd Rejonowy Szczecin- Centrum w Szczecinie – Wydział III Cywilny

w składzie: Przewodniczący: Sędzia Małgorzata Janik-Białek

Protokolant: stażysta Wioleta Fortuna

po rozpoznaniu w dniu 28 sierpnia 2020 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa **J. L.**

przeciwko **(...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.**

o ustalenie

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda J. L. na rzecz pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kwotę 617 (sześciuset siedemnastu) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. przyznaje od Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie na rzecz radcy prawnego D. G. kwotę 738 (siedmiuset trzydziestu ośmiu) złotych tytułem powiększonego o podatek Vat wynagrodzenia za pomoc prawną świadczoną powodowi z urzędu oraz kwotę 31 (trzydziestu jeden) złotych i 62 (sześćdziesięciu dwóch) groszy tytułem zwrotu wydatków;

IV. nie obciąża powoda J. L. kosztami sądowymi.

SSR Małgorzata Janik-Białek

UZASADNIENIE

(w postępowaniu zwykłym)

Pozwem złożonym dnia 29 lipca 2014 roku do Sądu Rejonowego dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie- Wydziału IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (zwanego dalej Sądem Pracy) powód J. L. wniósł o uznanie zdarzenia, jakiemu uległ w dniu 13 czerwca 2014 r., za wypadek przy pracy. Dla powoda ustanowiono pełnomocnika z urzędu w osobie radcy prawnego D. G.. Pozew został skierowany przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.. Wartość przedmiotu sporu została określona na kwotę 4.476 zł.

W uzasadnieniu żądania powód wskazał, że w dniu 12 maja 2014 r. rozpoczął odbywanie stażu zawodowego na podstawie umowy zawartej z (...) sp. z o.o. w S., która skierowała go do pracy do innego podmiotu- pralni w K.. Dnia 13 czerwca 2014 r. powód uległ wypadkowi, zaś okazało się, że firma (...) nie zgłosiła go do ubezpieczenia zdrowotnego, a Inspektor do spraw BHP nie chciał uznać zdarzenia za wypadek przy pracy.

W odpowiedzi na pozew z dnia 21 kwietnia 2015 r. pozwana (...) spółka z o.o. w S. wniosła o oddalenie powództwa w całości, a także o obciążenie powoda kosztami postępowania. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwana

wskazała, iż powód zawarł z pozwaną umowę uczestnictwa w stażu i na jej podstawie został skierowany do odbycia stażu ww. spółce z o.o. pod nazwą Przedsiębiorstwo (...) w K.. Zgodnie z treścią umowy odbywanie stażu następuje bez nawiązywania stosunku pracy u organizatora stażu. Powód odbywał zatem jedynie staż, a nie pozostawał w stosunku pracy z pozwaną spółką ani z organizatorem stażu. Odnośnie zdarzenia, o którego kwalifikację powód wnosi jako wypadku przy pracy strona pozwana wskazała, że uraz, jakiego doznał powód, miał miejsce po godzinach odbywania stażu i jako taki nie był w żaden sposób związany z faktem wykonywania prac zleconych powodowi w ramach odbywanego stażu.

W piśmie procesowym z dnia 6 sierpnia 2015 r. powód wskazał, że w sprawie sporny jest fakt, czy powód uległ w dniu 13 czerwca 2014 r. wypadkowi przy pracy, ewentualnie w drodze z pracy. Bezsporne jest zaś, że nie otrzymał żadnego świadczenia tytułem wypadku przy pracy lub z pracy. Powód domaga się zatem w niniejszym postępowaniu ustalenia faktu prawotwórczego w oparciu o treść art. 189 kpc. Jednakże ze względu na to, że powód ma możliwość złożenia pozwu lub odwołania od decyzji organu rentowego o świadczenie, w szczególności świadczenie zasiłku chorobowego, gdzie w toku postępowania konieczne będzie ustalenie faktów prawotwórczych, istnieje na tle powszechnie znanego orzecznictwa sądowego uzasadniona wątpliwość, czy Sąd uwzględni powództwo w takiej formie. W sytuacji, gdyby sąd uznał, że nie jest możliwe wniesienie pozwu o ustalenie w niniejszej sprawie, to postępowanie powinno toczyć się w dalszym ciągu z przekształceniem na pozew o zapłatę (vide k. 116 akt).

Postanowieniem z dnia 18 lipca 2017 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa- Nowej Huty w Krakowie – Sąd Pracy stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i przekazał sprawę do rozpoznania i rozstrzygnięcia Sądowi Rejonowemu Szczecin-Centrum w Szczecinie. W uzasadnieniu powyższego Sąd Pracy wskazał, że w sprawie prowadzonej pod sygn. IV P 1300/14/N J. L. domagał się ustalenia, że z (...) sp. z o.o. w okresie od 12 maja 2014 r. do 11 sierpnia 2014 r. łączył go stosunek pracy. Postępowanie to zakończyło się wyrokiem oddającym powództwo, ponieważ Sąd I instancji uznał, że stron nie łączyła umowa o pracę, a apelacja powoda została oddalona wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 16 lutego 2017 r. Powyższe oznacza, że roszczenie powoda o uznanie zdarzenia z dnia 13 czerwca 2014 r. za wypadek przy pracy nie może być rozpoznawane przed sądem pracy, gdyż nie jest związane ze stosunkiem pracy ani nie zostało skierowane przeciwko pracodawcy, zatem nie należy do kategorii spraw z zakresu prawa pracy.

W odpowiedzi na dwa zobowiązania sądu do ostatecznego sprecyzowania żądania, pismami z dnia 31 października 2017 r. oraz z dnia 5 stycznia 2018 r. powód, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika ustanowionego z urzędu, **jednoznacznie i ostatecznie wskazał, iż domaga się wyłącznie ustalenia, że zdarzenie z dnia 13 czerwca 2014 r. było wypadkiem przy pracy (vide k. 169 akt).**

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z o.o. w S. na podstawie umowy o dofinansowanie nr (...)07.04.00-12.050/12-00 z dnia 25 października 2013 r. zawartej z Wojewódzkim Urzędem Pracy w K. realizowała projekt pt. „Nowe doświadczenie-nowa praca” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, działanie 7,4- Niepełnosprawni na rynku pracy. J. L. w dniu 11 lutego 2014 r. podpisał formularz aplikacyjny udziału w ww. projekcie, zaś w dniu 3 marca 2014 r. deklarację udziału w projekcie i w dniu 3 marca 2014 r. zawarł z (...) sp. z o.o. umowę uczestnictwa w projekcie. W dniu 9 maja 2014 r. między stronami została zawarta umowa o zorganizowanie stażu. Z par 1 ust 3 umowy wynikało, że przedmiotem umowy jest odbywanie przez uczestnika projektu – stażystę- stażu bez nawiązywania stosunku pracy u Organizatora stażu, za wynagrodzeniem- stypendium płatnym przez Zlecającego. Na podstawie tej umowy J. L. został skierowany do odbywania stażu w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. w K..

W dniu 12 maja 2014 r. J. L. został zgłoszony przez (...) sp. z o.o. w S. do ZUS – w zakresie ubezpieczenia zdrowotnego, wypadkowego, rentowego, emerytalnego jako osoba pobierająca stypendium w okresie odbywania stażu lub przygotowania zawodowego w okresie od 12 maja 2014 r. do 11 sierpnia 2014 r. W okresie od 12 maja 2014 r. do 12 sierpnia 2014 r. J. L. był także zgłoszony przez (...) sp. z o.o. w S. do ubezpieczenia zdrowotnego jako osoba pobierająca stypendium w czasie odbywania stażu. Zgłoszenie J. L. do ubezpieczeń w ZUS w dniu 12 maja 2014 r.

nastąpiło z błędnym imieniem (...), ale poprawnym numerem PESEL. W dniu 7 lipca 2014 r. nastąpiło zgłoszenie przez (...) sp. z o.o. w S. zmiany danych identyfikacyjnych osoby ubezpieczonej poprzez korektę błędnie wskazanego uprzednio imienia z (...) na (...).

Dowód:

- wniosek o dofinansowanie projektu k. -46
- umowa o dofinansowanie projektu k. 47-56
- formularz aplikacyjny k. 57-59
- oświadczenie k. 60,61;
- zaświadczenie (...) k. 62
- Regulamin odbywania i realizacji stażu k. 63-70
- umowa uczestnictwa w projekcie k. 71-75
- deklaracja udziału w projekcie k. 76
- umowa o zorganizowanie stażu k. 77-82
- umowa uczestnictwa w stażu k. 84—88
- zgłoszenie do ubezpieczeń k. 89-90
- zgłoszenie zmiany danych k. 91
- wyrejestrowanie z ubezpieczeń k. 93-94
- informacja dla osoby ubezpieczonej. 95-97
- informacja ZUS k. 573
- informacja NFZ (...) Oddziału Wojewódzkiego w S. k. 594
- pismo ZUS z dnia 30.12.2014 r. k. 61 akt Prokuratury Rejonowej K. i Zachód w K. o sygn. 3 Ds 1197/14
- zeznania świadka A. J.

W dniu 16 lipca 2014 r. Specjalista ds. BHP i P. P.. W. K. (1) sporządził kartę wypadku w drodze do pracy lub z pracy nr 1/2014 r. W treści karty wskazano J. L. jako poszkodowanego oraz datę wypadku 13 czerwca 2014 r. oraz że wypadek zdarzył się w drodze z pracy do domu. W zakresie szczegółowego opisu miejsca i przyczyn wypadku wskazano, że „ w dniu 13 czerwca 2014 r. stawiał się do pracy o godz. 13:00 i pracował do godz. 21:15 ponieważ odpracowywał 15 muniowe spóźnienie do pracy. Opierając się o zeznania poszkodowanego i dokumentację medyczną ustalono, że poszkodowany po opuszczeniu zakładu pracy potknął się tracąc równowagę ciała i upadł na betonowe podłoże. Świadców wypadku nie było. Po zaistniałym zdarzeniu o własnych siłach przyjechał do domu. W dniu 15 czerwca 2014 r. zgłosił się do Oddziału Ratunkowego przy Szpitalu (...) w K., os. (...), gdzie udzielono mu pomocy lekarskiej, stwierdzając u poszkodowanego skręcenie i naderwanie stawu skokowego lewego. W dniu 16 czerwca 2014 r. około godz. 11:00 zawiadomił o zaistniałym wypadku J. S.- kierowniczkę pralni (...) jak również panią A. J. przedstawicielkę firmy (...) w K.. W dniu 18.06.2014 r. zgłosił się do (...) w K., ul. (...), skąd otrzymał czasową niezdolność do pracy na okres 15 dni. W ocenie podmiotu sporządzającego dokumentację powypadkową przyczyną wypadku mogło być przypadkowe potknięcie się lub poślizgnięcie się poszkodowanego”.

J. L. odebrał kartę wypadku w dniu 20 lipca 2014 r. Na karcie wypadku poczynił odręczny dopisek o treści „Wniose zastrzezenie odnośnie okoliczności wypadku w terminie 7 dni”.

- karta wypadku k. 98-100

- zeznania świadka W. K. (2) k.350-351 oraz nagranie k. 352 i transkrypcja k. 353-361v

- oświadczenie poszkodowanego k. 122

Pismem z dnia 27 lipca 2014 r. J. L. zgłosił wnioski i zastrzeżenia do karty wypadku sporządzonej przez W. K. (2).

Pismem z dnia 27 sierpnia 2014 r. specjalista ds. BHP i P.P.. W. K. (2) poinformował J. L., że w związku z niewniesieniem przez niego zastrzeżeń w terminie 7 dni do ustaleń zawartych w karcie wypadku w drodze z pracy do domu nr (...) z dnia 16 lipca 2014 r. sprawa nie może być ponownie rozpoznana. W uzasadnieniu wskazał, że karta wypadku została doręczona w dniu 20 lipca 2014 roku, natomiast pismo odwoławcze wpłynęło do Biura (...) sp. z o.o. ul. (...), (...)-(...) K. w dniu 29 lipca 2014 r. (data stempla pocztowego 28 lipca 2014 r.).

Dowód:

- pismo J. L. z dnia 27.07.2014 r. k. 101-102

- pismo W. K. (2) z dnia 27.08.2014 r. k. 103

A. K. zna J. L. od wielu lat. W piątek w czerwcu 2014 r. J. L. zadzwonił do niego informując, że przewrócił się w pracy, że wsiadł do tramwaju, ale dalej nie może jechać, gdyż boli go noga. A. K. podjechał po J. L. na przystanek i zawiózł go do domu. J. L. mówił, że kończył pracę, szykował się do wyjścia i że potknął się przechodząc przez próg.

M. M. (1) jest znajomym J. L.. Wie, że J. L. pracował w pralni oraz że miał nogę w gipsie i chodził o kulach. J. L. powiedział mu, że poślizgnął się na mokrej podłodze w pralni, w sali, w której wyciągał z maszyn jednostki z odzieżą, gdyż podłoga nie była wycierana do sucha.

Dowód:

-zeznania świadka A. K. k. 269-270;

- zeznania świadka M. M. (1) k. 306-307

W okresie trwania stażu tj. od 12 maja 2014 r. do 11 sierpnia 2014 r. J. L. otrzymał stypendium stażowe w łącznej kwocie 3.436,20 zł. Stypendium za pełny miesiąc wynosiło 1.494 zł.

Niesporne, a nadto dowód:

- informacja specjalisty do spraw wynagrodzeń A. M. k. 206;

- uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie o sygn. VII Ua 73/18 (fragment) k. 602

Wyrokiem z dnia 9 marca 2016 r. wydanym w sprawie o sygn. akt IV P 1300/14/N Sąd Rejonowy dla Krakowa- Nowej Huty w Krakowie, IV Wydział Pracy oddalił powództwo J. L. przeciwko (...) sp. z o.o. w S. o ustalenie, że strony łączył stosunek pracy w okresie od 12 maja 2014 r. do 11 sierpnia 2014 r. Wyrokiem z dnia 16 lutego 2017 r. wydanym w sprawie o sygn. akt VII Pa 150/16 Sąd Okręgowy w Krakowie, VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację powoda od wyroku sądu I instancji w tej sprawie.

Niesporne, a nadto dowód :

-wyroki z uzasadnieniami k. 171-191

Decyzją z dnia 29 grudnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. odmówił J. L. prawa do zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego za okres od 25 sierpnia 2014 r. do 14 grudnia 2014 r. wskazując, iż z posiadanej dokumentacji wynika, że odwołujący się nie złożył dokumentów niezbędnych do uznania zdarzenia z wypadek przy pracy. Decyzją z dnia 16 marca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. odmówił J. L. prawa do świadczenia rehabilitacyjnego z ubezpieczenia wypadkowego wskazując, iż z posiadanej dokumentacji wynika, że odwołujący się nie złożył dokumentów niezbędnych do uznania zdarzenia za wypadek przy pracy oraz że nie wyczerpał okresu zasiłkowego. J. L. zaskarżył obie powyższe decyzje wnosząc o ich zmianę poprzez przyznanie przedmiotowych świadczeń. Wyrokiem z dnia 28 lutego 2018 r. wydanym w sprawie o sygn. akt IV U 603/15/N Sąd Rejonowy dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 29 grudnia 2015 r. w ten sposób, że przyznał J. L. prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 25 sierpnia 2014 r. do dnia 14 grudnia 2014 r. i oddalił odwołanie od decyzji z dnia 16 marca 2015 r. W uzasadnieniu powyższego orzeczenia w ustaleniach faktycznych Sąd wskazał, że w dniu 13 czerwca 2014 r. około godziny 21:00 J. L. poślizgnął się na mokrej podłodze i przewrócił się, przez co skrzywił nogę w kostce i doznał stłuczenia kolana. Urazy te były przyczyną niezdolności do pracy w okresie od 25 sierpnia 2014 r. do 14 grudnia 2014 r. W części uzasadnienia poświęconego rozważaniom Sąd wskazał, że w wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego ustalili, że w dniu 13 czerwca 2014 r. J. L. uległ wypadkowi przy pracy na skutek poślizgnięcia się na mokrej podłodze podczas wykonywania umowy zlecenia w ramach stażu i w wyniku wypadku skrzywił nogę w kostce oraz doznał stłuczenia kolana. Na tej podstawie Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał J. L. prawo do zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego za okres od 24 sierpnia 2014 r. do 14 grudnia 2014 r. Wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2019 r. Sąd Okręgowy w Krakowie w sprawie o sygn. akt VII Ua 73/18 odrzucił apelację J. L. w części o zasiłek chorobowy, a w pozostałej części oddalił apelację od ww. wyroku sądu I instancji.

Niesporne, a nadto dowód :

-wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa- Nowej Huty w Krakowie w sprawie o sygn. IV U 603/15/N z uzasadnieniem k. 209-212 akt Prokuratury Rejonowej K. Zachód w K. o sygn. 3Ds 1197/14 oraz k. 603 akt sądowych

- wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie o sygn. VII Ua 73/18 z uzasadnieniem k. 599 -602v

Przed Sądem Rejonowym dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie, IV Wydziałem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych toczy się aktualnie pod sygn. akt IV P 96/18/N postępowanie z powództwa J. L. przeciwko (...) sp. z o.o., które powód pierwotnie sformułował jako żądanie sprostowania karty wypadku, zaś obecnie dochodzi w jego toku zapłaty w postaci zwrotu kosztów leczenia powypadkowego dotyczącego skutków zdarzenia z dnia 13 czerwca 2014 r. Nadto w postępowaniu o sygn. 3 Ds. 736/18 prowadzonym przez Prokuraturę Rejonową K. i Zachód w K. powód zgłosił w toku przesłuchania w dniu 1 lipca 2018 r. roszczenia o charakterze odszkodowawczym w związku z błędami przy dokonaniu zgłoszenia powoda do ubezpieczenia zdrowotnego i wypadkowego oraz w związku z nieprzekazaniem do ZUS zwolnień lekarskich powoda, a także w związku niezawiadomieniem ZUS o zaistniałym wypadku przy pracy.

Dowód:

- informacja udzielona przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych k. 596 oraz fakt znany sądowi z urzędu, na który zwrócono uwagę stron na rozprawie w dniu 28 sierpnia 2020 r.

- protokół przesłuchania J. L. k. 499-500v

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo J. L. o ustalenie, iż zdarzenie z dnia 13 czerwca 2014 r. było wypadkiem przy pracy, okazało się nieuzasadnione.

Podstawą prawną powództwa o ustalenie jest art. 189 k.p.c., zgodnie z którym powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

Powództwo o ustalenie prawa lub stosunku prawnego zostało uregulowane w art. 189 k.p.c. Jest to przepis dopuszczający ustalenie w postępowaniu procesowym istnienia lub nieistnienia prawa lub stosunku prawnego. Celem tego postępowania może być zarówno ustalenie pozytywne, jak i negatywne. Ta forma ochrony praw podmiotowych nie wynika z przepisów prawa materialnego, w tym zakresie omawiany przepis ma charakter materialnoprawny.

Należy przyjąć, że decydujący dla korzystania z formy powództwa o ustalenie prawa lub stosunku prawnego jest wyłącznie interes prawny powoda (por. uchwałę składu siedmiu sędziów SN – zasada prawna z dnia 30 grudnia 1968 r., III CZP 103/68, OSNCP 1969, nr 5, poz. 85). Jeżeli zatem interes prawny powoda przemawiałby za wytoczeniem powództwa o ustalenie w sytuacji, w której jego prawo już zostało naruszone, nie ma żadnych przeszkód do wytoczenia przez niego takiego powództwa. Interes powoda w jego wytoczeniu stanowi kryterium zasadności wyboru tej formy ochrony praw. Interes prawny powoda jest przesłanką materialnoprawną powództwa o ustalenie. Stwierdzenie jego braku może nastąpić dopiero na etapie merytorycznego rozpatrywania sprawy. Interes prawny musi istnieć obiektywnie, aby uzasadniać żądanie ustalenia prawa lub stosunku prawnego. Jego istnienia jednak nie można traktować jako jedynej przesłanki decydującej o uwzględnieniu powództwa o ustalenie. Jest on warunkiem umożliwiającym dalsze badanie w zakresie istnienia lub nieistnienia ustalanego prawa lub stosunku prawnego (por. w związku z tym wyrok SN z dnia 13 września 2007 r., III CSK 123/07, LEX nr 319237). Interes prawny musi istnieć w chwili orzekania (art. 316 § 1); por. wyrok SN z dnia 7 grudnia 2012 r., II CSK 143/12, LEX nr 1288628. Interes prawny jest to interes dotyczący szeroko rozumianych praw i stosunków prawnych (por. T. Rowiński, Interes prawny w procesie cywilnym i w postępowaniu nieprocesowym, Warszawa 1971, s. 22; por. także E. Budna, Glosa do orzeczenia SN z dnia 19 kwietnia 1988 r., III CZP 26/88, OSP 1991, z. 1, s. 9 i n. oraz wyrok SA w Poznaniu z dnia 15 kwietnia 1999 r., I ACa 1046/98, OSA 1999, nr 11–12, poz. 49; wyrok SN z dnia 14 marca 2012 r., II CSK 252/11, OSNC 2012, nr 10, poz. 120; wyrok SN z dnia 15 maja 2013 r., III CSK 254/12, LEX nr 1353202), a w przypadku ustalania praw czy stosunków prawnych występuje z reguły (ale nie tylko) wtedy, gdy istnieje niepewność tego prawa lub stosunku prawnego zarówno z przyczyn faktycznych, jak i prawnych.

Jednakże powództwo o ustalenie powinno być ostatecznym i jedynym środkiem, z jakiego powinien móc skorzystać powód. Nie powinien mu więc – co do zasady – służyć żaden inny instrument prawny służący ochronie omawianego interesu (vide I ACa 260/19 - wyrok SA Poznań z dnia 19-12-2019). To prawomocny wyrok, wydany w procesie prowadzonym na podstawie art. 189 KPC, ma definitywnie zakończyć spór pomiędzy stronami lub zapobiec powstaniu takiego sporu na przyszłość a nie stanowić rozstrzygający argument (niejako "super dowód") na potrzeby innego postępowania (vide I OSK (...) - wyrok NSA (N) z dnia 21-01-2020). Interes prawny w wytoczeniu powództwa z art. 189 KPC istnieje, jeśli sam wyrok ustalający zapewni powodowi ochronę i zakończy spór. Podkreślenia jednak wymaga powszechnie przyjmowane stanowisko, że co do zasady jeśli strona może uzyskać ochronę w drodze innego powództwa (np. o świadczenie) interes prawny w domaganiu się ustalenia nie istnieje. Tak więc powództwo o ustalenie musi stanowić jedyny środek ochrony praw powoda (vide I ACa 326/19 - wyrok SA Kraków z dnia 26-11-2019).

Interes prawny zachodzi, jeżeli sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości. Tak rozumiany interes prawny nie zachodzi jedynie wówczas, gdy osiągnięcie tożsamego skutku jest możliwe w drodze dalej idącego powództwa. (opubl. OSA 2019/12/35., I ACa 91/19 - wyrok SA Szczecin z dnia 23-08-2019). Sąd ma obowiązek zbadania z urzędu kwestii istnienia interesu prawnego będącego przesłanką skutecznego powództwa o ustalenie opisanego w treści art. 189 KPC, w każdym stanie sprawy. Uwzględnienie powództwa o ustalenie mimo braku interesu prawnego powoda oznacza naruszenie istotnego przepisu postępowania. Powództwo oparte na art. 189 KPC musi być celowe, bo ma spełniać realną funkcję prawną. Ocena istnienia interesu musi uwzględniać to, czy wynik postępowania doprowadzi do usunięcia niejasności i wątpliwości co do danego stosunku prawnego i czy definitywnie zakończy spór na wszystkich płaszczyznach tego stosunku lub mu zapobiegnie, a więc czy sytuacja powoda zostanie jednoznacznie określona. Interes prawny wyrażający się w

osiągnięciu konkretnych skutków prawnych w zakresie usunięcia niepewności sytuacji prawnej powoda musi być analizowany przy założeniu uzyskania orzeczenia pozytywnego oraz przy analizie, czy w razie wyroku negatywnego może on osiągnąć tożsamy skutek w zakresie ochrony swej sfery prawnej w innej drodze (vide VI ACa 359/18 - wyrok SA Warszawa z dnia 30-07-2019).

Strona nie ma interesu prawnego w żądaniu ustalenia nieistnienia zobowiązania jeżeli o spełnienie świadczenia, wynikającego z tego zobowiązania, toczy się postępowanie przed sądem i to nawet wówczas, gdy zostało ono wszczęte później niż zostało wytoczone powództwo o ustalenie (V ACa 731/18 - wyrok SA Warszawa z dnia 03-10-2019).

W orzecznictwie i piśmiennictwie wskazuje się zatem, że interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. istnieje tylko wtedy, gdy powód ochronę swojej sfery prawnej może uzyskać przez samo ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku prawnego lub prawa. Innymi słowy dla ustalenia, że powód posiada interes prawny istotne jest to, aby rozstrzygnięcie wydane w oparciu o art. 189 k.p.c. gwarantowało powodowi skuteczną ochronę jego interesów. Wyrok ustalający musi więc być zdalny do tego, aby definitywnie zakończyć spór stron co do prawa czy stosunku prawnego. Prawomocny wyrok, wydany w procesie prowadzonym na podstawie art. 189 k.p.c., ma definitywnie zakończyć spór pomiędzy stronami lub zapobiec powstaniu takiego sporu na przyszłość, a nie stanowić rozstrzygający argument (niejako "super dowód") na potrzeby innego postępowania. Uwzględnienie powództwa z mocy art. 189 k.p.c. wymaga spełnienia dwóch podstawowych przesłanek a mianowicie istnienia interesu prawnego w żądaniu udzielenia ochrony prawnej przez wydanie wyroku ustalającego oraz istnienia bądź nieistnienia danego stosunku prawnego bądź prawa w zależności od rodzaju żądania udzielenia ochrony prawnej. Interes prawny zachodzi wówczas, gdy sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości a przy tym uzależnienie powództwa o ustalenie od interesu prawnego należy pojmować elastycznie, z uwzględnieniem celowościowej jego wykładni, konkretnych okoliczności danej sprawy i od tego, czy w drodze innego powództwa strona może uzyskać pełną ochronę. Natomiast brak interesu prawnego ma miejsce wówczas, gdy stan niepewności prawnej może być usunięty w drodze dalej idącego powództwa o świadczenie, ewentualnie innego powództwa.

Zatem jak wynika z utrwalonej linii orzecznictwa interes prawny o jakim mowa w art. 189 k.p.c. nie zachodzi, gdy istnieje możliwość wystąpienia z dalej idącym żądaniem o zasądzenie świadczenia.

Przenosząc powyższe, wypracowane w aktualnym orzecznictwie sądowym tezy, na grunt sprawy niniejszej stwierdzić należy, że powodowi nie przysługuje interes prawny w żądaniu ustalenia, iż zdarzenie z dnia 13 czerwca 2014 r. było wypadkiem przy pracy. Wskazać bowiem należy, powód mógł uzyskać i uzyskał takowe ustalenie w innym postępowaniu o roszczenie dalej idącej, tj. o świadczenie z ubezpieczenia wypadkowego w postępowaniu toczącym się z odwołania powoda od decyzji (...) Oddziału w K. z dnia z dnia 29 grudnia 2015 r., którą Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. odmówił J. L. prawa do zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego za okres od 25 sierpnia 2014 r. do 14 grudnia 2014 r. wskazując, iż z posiadanej dokumentacji wynika, że odwołujący się nie złożył dokumentów niezbędnych do uznania zdarzenia z wypadek przy pracy. Decyzją z dnia 16 marca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. odmówił J. L. prawa do świadczenia rehabilitacyjnego z ubezpieczenia wypadkowego wskazując, iż z posiadanej dokumentacji wynika, że odwołujący się nie złożył dokumentów niezbędnych do uznania zdarzenia za wypadek przy pracy oraz że nie wyczerpał okresu zasiłkowego. J. L. zaskarżył obie powyższe decyzje wnosząc co ich zmianę poprzez przyznanie przedmiotowych świadczeń. Wyrokiem z dnia 28 lutego 2018 r. wydanym w sprawie o sygn. akt IV U 603/15/N Sąd Rejonowy dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 29 grudnia 2015 r. w ten sposób, że przyznał J. L. prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 25 sierpnia 2014 r. do dnia 14 grudnia 2014 r. i oddalił odwołanie od decyzji z dnia 16 marca 2015 r. W uzasadnieniu powyższego orzeczenia w ustaleniach faktycznych Sąd wskazał, że w dniu 13 czerwca 2014 r. około godziny 21:00 J. L. poślizgnął się na mokrej podłodze i przewrócił się, przez co skrzył nogę w kostce i doznał stłuczenia kolana. Urazy te były przyczyną niezdolności do pracy w okresie od 25 sierpnia 2014 r. do 14 grudnia 2014 r. W części uzasadnienia poświęconego rozważaniom Sąd wskazał, że w wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego ustalił, że w dniu 13 czerwca 2014 r. J. L. uległ wypadkowi przy pracy na skutek poślizgnięcia się na mokrej podłodze podczas wykonywania umowy zlecenia w ramach stażu i w wyniku

wypadku skrzył nogę w kostce oraz doznał stłuczenia kolana. Na tej podstawie Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał J. L. prawo do zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego za okres od 24 sierpnia 2014 r. do 14 grudnia 2014 r. Wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2019 r. Sąd Okręgowy w Krakowie w sprawie o sygn. akt VII Ua 73/18 odrzucił apelację J. L. w części o zasiłek chorobowy, a w pozostałej części oddalił apelację od ww. wyroku sądu I instancji.

Wobec powyższego, skoro niniejsze powództwo o ustalenie nie było jedynym środkiem służącym ochronie prawa powoda, a mógł on i uzyskał zaspokojenie swojego interesu w innym postępowaniu, gdzie realizował dalej idące roszczenie o świadczenie z tytułu zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego, nie sposób – mając na uwadze cytowane wyżej orzecznictwo sądowe – uznać, że powód legitymował się na chwilę zamknięcia rozprawy interesem prawnym w żądaniu ustalenia faktu, iż zdarzenie z dnia 13 czerwca 2014 r. stanowiło wypadek przy pracy. Sąd pracy, rozpoznając bowiem odwołanie powoda od decyzji ZUS odmawiającej mu zasiłku chorobowego, ustalił w drodze prowadzonego postępowania dowodowego, iż zdarzenie z tej daty było wypadkiem przy pracy.

Nadto Sąd ustalił, iż przed Sądem Rejonowym dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie, IV Wydziałem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych toczy się aktualnie pod sygn. akt IV P 96/18/N postępowanie z powództwa J. L. przeciwko (...) sp. z o.o. w S., które powód sformułował pierwotnie jako żądanie sprostowania karty wypadku, zaś obecnie dochodzi w jego toku zapłaty w postaci zwrotu kosztów leczenia powypadkowego dotyczącego skutków zdarzenia z dnia 13 czerwca 2014 r. Nadto w postępowaniu o sygn. 3 Ds. 736/18 prowadzonym przez Prokuraturę Rejonową K. i Zachód w K. powód zgłosił w toku przesłuchania w dniu 1 lipca 2018 r. roszczenia o charakterze odszkodowawczym w związku z błędami przy dokonaniu zgłoszenia powoda do ubezpieczenia zdrowotnego i wypadkowego oraz w związku z nieprzekazaniem do ZUS zwolnień lekarskich powoda, a także w związku niezawiadomieniem ZUS o zaistniałym wypadku przy pracy. Powodowi przysługuje zatem możliwość wystąpienia przeciwko pozwanej spółce z roszczeniami odszkodowawczymi o zapłatę. Kwestie okoliczności zdarzenia z dnia 13 czerwca 2014 r. i ustalenia, czy był to wypadek przy pracy, będą zatem przedmiotem badania także w tych postępowaniach.

Dlatego też w ocenie Sądu powodowi przysługiwało i przysługuje szereg dalej idących roszczeń, przy rozpoznawaniu których może on uzyskać pełną ochronę swoich praw. Wobec powyższego w sprawie niniejszej nie ma powód interesu prawnego w żądaniu ustalenia.

Wskazać przy tym należy, że już na wstępie procesu sam powód, działający przez swojego pełnomocnika, w piśmie procesowym z dnia 6 sierpnia 2015 r. wskazał, że ze względu na to, że powód ma możliwość złożenia pozwu lub odwołania od decyzji organu rentowego o świadczenie, w szczególności świadczenie zasiłku chorobowego, gdzie w toku postępowania konieczne będzie ustalenie faktów prawotwórczych, istnieje na tle powszechnie znanego orzecznictwa sądowego uzasadniona wątpliwość, czy Sąd uwzględni powództwo o ustalenie. Powód wskazał dalej, że w sytuacji, gdyby sąd uznał, że nie jest możliwe wniesienie pozwu o ustalenie w niniejszej sprawie, to postępowanie powinno toczyć się w dalszym ciągu z przekształceniem na pozew o zapłatę (vide k. 116 akt). Wobec powyższego Sąd wystosował do strony powodowej zobowiązanie do ostatecznego i jednoznacznego sprecyzowania swojego żądania. W odpowiedzi na powyższe zobowiązanie, pismami z dnia 31 października 2017 r. oraz z dnia 5 stycznia 2018 r. powód, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika ustanowionego z urzędu, jednoznacznie i ostatecznie wskazał, iż domaga się w niniejszym postępowaniu wyłącznie ustalenia, że zdarzenie z dnia 13 czerwca 2014 r. było wypadkiem przy pracy (vide k. 169 akt). Nie nastąpiła zatem żadna zmiana powództwa ani też rozszerzenie go o żądanie ewentualne.

Skoro zatem strona powodowa uzyskała ochronę swoich praw w drodze innego postępowania, które jest już prawomocnie zakończone, i w którym sąd dokonał ustalenia, jakiego powód domagał się w niniejszym postępowaniu, a nadto może uzyskać tą ochronę w toku innych postępowań o żądania dalej idące, to interes prawny w żądaniu ustalenia tego samego w niniejszym procesie nie istnieje.

W powołaniu powyższej argumentacji w punkcie I wyroku oddalono powództwo.

Stan faktyczny niniejszej sprawy był częściowo niesporny, nadto ustalony został także na podstawie dowodów z dokumentów przedkładanych przez obie strony, które nie były przez strony kwestionowane. Orzeczenia sądów z uzasadnieniami, jako stanowiące dowody z dokumentów urzędowych, sąd uznał za w pełni wiarygodne. Ustalenia dotyczące zgłoszenia powoda do ubezpieczeń Sąd poczynił na podstawie informacji udzielonych przez ZUS i NFZ, które również nie wzbudziły wątpliwości. Ustalenia faktyczne co do sytuacji powoda po zdarzeniu z dnia 13 czerwca 2014 r. Sąd poczynił na podstawie zeznań świadków A. K. i M. M. (1), uznając je za wiarygodne, albowiem w ocenie Sądu świadkowie zeznawali zgodnie ze swoją wiedzą. Uwagę zwraca jednak odmienna relacja świadków co do okoliczności zdarzenia, o których mieli wiedzę od powoda - świadek A. K. zeznał, że powód przekazał mu, iż potknął się przechodząc przez próg, zaś świadek M. M. (2) zeznał, iż od powoda wie, że ten poślizgnął się na mokrej posadzce w sali pralni, w której wykonywał pracę. Rozmija się to z zeznaniami samego powoda, który zeznał, że wychodząc z pracy potknął się o dywanik-wycieraczkę, nie przymocowaną do podłoża, a znajdującą się przy drzwiach wyjściowych z zakładu pracy. Różnice te jednak nie miały większego znaczenia, albowiem Sąd nie ustalał ostatecznie, czy zdarzenie z dnia 13 czerwca 2014 r. było wypadkiem przy pracy czy też nie, albowiem na przeszkodzie ku temu stanął brak interesu prawnego powoda w żądaniu takiego ustalenia. Gdyby jednak nawet uznać, że interes ten istnieje i ustalenia takie poczynić, to przyjąć należałoby, że dowody naprowadzone przez powoda w niniejszym postępowaniu nie pozwalają na jednoznaczne ustalenie okoliczności zdarzenia. Zeznania świadka A. J. nie wniosły wiele do ustaleń faktycznych albowiem świadek w większości powoływała się na niepamięć. Częściowo zeznania te posłużyły wraz dowodami z dokumentów ustaleniom co do kwestii odbywania stażu przez powoda i zgłoszenia go do ubezpieczeń. Sąd oparł się przy ustaleniach stanu faktycznego także na dokumentach zgromadzonych w postępowaniu prowadzonym przez Prokuraturę Rejonową K. i Zachód w K. o sygn. 3 Ds 1197/14, w szczególności na kopiach orzeczeń sądów pracy wydanych w sprawach dotyczących stron. Z akt tych Sąd powziął wiedzę o fakcie toczenia się i wyniku postępowania w sprawie o sygn. akt IV U 603/15/N i na podstawie art. 228 par 2 kpc zwrócił na ten fakt uwagę stron na rozprawie w dniu 28 sierpnia 2020 r. Przebieg i ustalenia tego postępowania były nadto znane stronie powodowej jako że powód był stroną tego postępowania jako odwołujący się od decyzji ZUS. Zeznania świadka W. K. (2) posłużyły ustaleniom stanu faktycznego w zakresie tego, iż świadek ten sporządził kartę wypadku. Sąd nie dokonywał jednak na tej podstawie ustaleń co do okoliczności zdarzenia z uwagi na wskazany już wyżej brak interesu prawnego powoda w żądaniu ustalenia.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Przepis art. 98 § 1 k.p.c. stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Powód przegrał proces. Stąd też Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanej koszty procesu, na które złożyło się wynagrodzenia pełnomocnika pozwanej spółki, którego wysokość ustalono na podstawie § 6 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z dnia 28 września 2002 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1348).

W pkt. III wyroku przyznano na rzecz ustanowionego z urzędu radcy prawnego D. G. koszty nieopłaconej pomocy prawnej, świadczonej na rzecz powoda, w kwocie 738 zł. Wynagrodzenie w powyższej kwocie ustalono na podstawie przepisu § 6 pkt. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r. poz. 490 oraz z 2015 r. poz. 617 i 1078) w kwocie 600 zł i powiększono o podatek VAT, który aktualnie wynosi 23%, adekwatnie do wskazanej przez powoda wartości przedmiotu sporu.

Ustalając stawki wynagrodzenia pełnomocników stron Sąd miał bowiem na uwadze, iż postępowanie w sprawie zostało zainicjowane pozwem złożonym w dniu 29 lipca 2014 r.

Powód zainicjował postępowanie przed sądem pracy, które jest wolne od opłat, a sprawa została przekazana do rozpoznania tutejszemu Sądowi na mocy postanowienia z dnia 18 lipca 2017 r., którym tutejszy Sąd był związany. Uwzględniając także charakter dochodzonego roszczenia oraz przyczynę jego oddalenia Sąd uznał za zasadne nie obciążać powoda kosztami sądowymi należnymi Skarbowi Państwa.

W powołaniu powyższej argumentacji orzeczono jak w sentencji wyroku.

SSR Małgorzata Janik-Białek

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować terminowe sporządzenie uzasadnienia.
2. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda.
3. Wykonać zarządzenie w terminie 7 dni.
4. Akta przedłożyć do postępowania międzyinstancyjnego po wpłynięciu pisma lub za 28 dni od wykonania zarządzenia.

SSR Małgorzata Janik-Białek

S., dnia 22 września 2020 r.